

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет економіки та менеджменту

«Затверджую»
Проректор з навчальної роботи
Ю. С. Цаль-Цалко
« ____ » _____ 2017 р.

ПРОГРАМА

випробувань для вступу до ЖНАЕУ
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»
випускників неспоріднених спеціальностей
на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»

Житомир – 2017 р.

Програму підготували:

Кравчук Ірина Ігорівна – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту організацій та адміністрування ім. М.П. Поліщука;

Волківська Алла Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту організацій та адміністрування ім. М.П. Поліщука.

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту організацій та адміністрування ім. М. П. Поліщука,

протокол № 10 від « 23 » січня 2017 р.;

ВСТУП

Програма випробувань для вступу до ЖНАЕУ на базі «Бакалавр» складена відповідно до місця та значення дисциплін, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки молодшого спеціаліста. Програма передбачає здійснити перевірку набутих студентами теоретичних та практичних навичок в управлінні організаціями різних форм власності та різної правової форми з урахуванням специфіки їх функціонування в умовах ринкових відносин.

Програма пов'язана з дисциплінами, які характеризують об'єкт управління або окремі його функції – економічні, фінансові, маркетинг, системи технологій тощо. Вона упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки ОКР «Бакалавр» і базується на знаннях з таких нормативних дисциплін, а саме:

1. Комплексне вступне випробування за фахом – передбачає визначити рівень теоретичної та практичної підготовки з навчальної дисципліни «Менеджмент»;

2. Комплексне додаткове вступне випробування – передбачає визначити рівень теоретичної та практичної підготовки з «Основ менеджменту» за рахунок оцінки рівня знань з навчальних дисциплін, які відносяться до дисциплін суспільно-фахової підготовки економічного та менеджерського циклу.

КОМПЛЕКСНЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ ЗА ФАХОМ

Типова програма з дисципліни «МЕНЕДЖМЕНТ»

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління.

Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне; науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.

Тема 2. Історія розвитку менеджменту

Передумови виникнення науки управління. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту

Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід.

Закони і закономірності менеджменту.

Сутність, природа, та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту та взаємозв'язок між ними.

Тема 4. Функції та методи менеджменту

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Динамічний взаємозв'язок конкретний і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні. Методи менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Тема 5. Процес управління

Процес управління сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл.

Управлінські процедури: цільовизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність,

послідовність, надійність.

Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень.

Якість управлінських рішень. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політики правила процедури. Класифікація цілей організації. Процес постановки цілей.

Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту

Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та склад організації діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні.

Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі груп комісії. Департаменталізація. Взаємодія структур організації.

Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивації.

Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування. Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. Зіставлення теорії мотивування. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, вид форми.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту

Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функцій контролювання. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінки та регулювання.

Модель процесу контролювання. Процес контролювання. Зворотний зв'язок під час контролювання.

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 11. Інформація і комунікації в менеджменті

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, що висуваються до інформації.

Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок процесі комунікації. Засобів комунікацій, їх переваги та недоліки. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Моделі комунікаційного процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні переваги.

Тема 12. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва.

Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примусу. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів.

Поняття стилю керування та континууму стилів керування. Характеристика та класифікація стилів керування. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 13. Ефективність менеджменту

Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загально-організаційна. Особливості оцінки різновидів ефективності. Концепції визначення ефективності менеджменту в організації.

Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації: економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту. Системи показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи визначення.

Напрями підвищення ефективності управління організацією. Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми

Приклади тестів до дисципліни

1. Яке з положень відповідає характеристиці операційного циклу?

- а) організація операційного процесу у часі;
- б) календарний період часу, упродовж якого ресурси на "вході" операційної системи проходять усі операції операційного процесу і трансформуються у результати на її "виході";
- в) він складається з тривалості робочих операцій та перерв, зумовлених створенням запасів, нерівномірністю операційного процесу тощо;
- г) усі перелічені вище відповіді.

2. У кількісному підході виділяють:

- а) системний і ситуаційний підхід;
- б) дослідження операцій і моделей та вплив кількісного підходу;
- в) теорію ймовірності та математичне програмування;
- г) теорію імовірності та поведінковий підхід.

3. Які функції менеджменту слід вважати загальними?

- а) організація і контроль;
- б) контролю й організації;
- в) планування і мотивації;
- г) планування, організації, мотивації та контролю.

4. Складовими елементами адміністративного напрямку планування реалізації стратегії є:

- а) середньострокові та оперативні плани;
- б) економічні важелі, бюджети, система показників та управління за цілями;
- в) довгострокові плани, бізнес-плани;
- г) тактика, політика, процедури, правила.

5. Процес контролю має :

- а) два етапи;
- б) п'ять етапів;
- в) три етапи;
- г) чотири етапи.

ДО КОМПЛЕКСНОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗА ФАХОМ

Дисципліна «Менеджмент»

1. Ансофф И. Стратегический менеджмент / И. Ансофф. – СПб.: Питер, 2011. – 344 с.
2. Антошкіна Л.І. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник / Л.І. Антошкіна, В.І. Амелькін. – Донецьк: Юго-Восток, 2009. – 288 с.
3. В.Л. Дикань Стратегічне управління: навчальний посібник / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко, О.В. Маковоз, І.В. Токмакова, О.В. Шраменко. – К.: ЦУЛ, 2013. – 272с.
4. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту : підручник / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – 2-е вид., випр., допов. – К. : Академвидав, 2007. – 464 с.
5. Кузьмін О.Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – 3-е вид., допов. і перероб. – Л. : Нац. ун-т «Львів, політехніка» (Інфор.-видав. центр «ІНТЕЛЕКТ+» Ін-ту післядипломної освіти) ; «Інтелект-захід», 2007. –384 с.
6. Менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. / А.А. Мазаракі, Г.Є. Мошек, Л.А. Гомба та ін. – К. : Атіка, 2007. – 564 с.
7. Осовська Г.В. Менеджмент організації: Навч. посібник / Г.В. Осовська, О.А. Осовський – К.: Кондор, 2005. – 860 с.
8. Осовська Г.В. Стратегічний менеджмент: теорія та практика: навч. посіб. / Г.В. Осовська, О.Л. Іщук, І.В. Жалінська. –К. : Кондор, 2003. –194 с.
9. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту. Підручник. – К.: Кондор, 2006.– 664 с.

ДО КОМПЛЕКСНОГО ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Суспільно-фахові дисципліни

для оцінки рівня знань з «Основ менеджменту»

1. Балабанова Л.В. Маркетинг : підручник / Л.В. Балабанова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Знання-Прес, 2004. – 645 с.
2. Бригхэм Ю.Ф. Финансовый менеджмент: пер. с англ. / Ю.Ф. Бригхэм, М.С. Эрхардт. – СПб.; М.; Нижний Новгород; Воронеж: Питер, 2007. – 959 с.
3. Ван Хорн Дж.К. Основы управления финансами: пер. с англ. / Дж. К. Ван Хорн; гл. ред. сер. Я.В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2001.
4. Гаркавенко С.С. Маркетинг : підручник / С.С. Гаркавенко. – 5-те вид., допов. – К. : Лібра, 2007. – 720 с
5. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
6. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. С.Ф. Покропивших – 2-ге вид., переробл. та допов. – К. : КНТЕУ, 2000. – 528 с.
7. Економіка підприємства: підручник / за ред. А.В. Шегди. – К.: Знання, 2006. – 615 с
8. Економіка підприємства: підручник / І.О. Чаюн, Г.М. Богославець, Л.Л. Стасюк та ін.; за заг. ред. Н.М. Ушакової. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 569 с

9. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – 5-те вид., стер. – К.: Знання – Прес, 2006. – 615 с.
10. Зозулев А.В. Промышленный маркетинг: рыночная стратегия : учеб. пособие / А.В. Зозулев. – К. : Центр навч. л-ри, 2010. – 576 с.
11. Корольчук О.П. Маркетинг. Ситуативні, творчі та контрольні завдання : практикум / О.П. Корольчук, Л.М. Шульгіна. – К. : КНТЕУ, 2003. – 259 с.
12. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент: 11-е изд. / Ф. Котлер. – СПб. : Питер, 2004. – 800 с. : ил. – (Сер. «Теория и практика менеджмента»).
13. Кулішов В. В. Основи економічної теорії: Підруч. – Львів: “Магнолія Плюс”, 2005. – 516 с.
14. Маркетинг : підруч. [для студ. ВНЗ] / В. Руделіус та ін.; ред.-упоряд. О.І. Сидоренко, Л.С. Макарова. – 3-тє вид. – К. : Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2009. – 648 с.
15. Маркетинг: Ситуаційні вправи : навч. посіб. [для студ. ВИЗ] / О.А. Виноградов, О.П. Вихопень, Л.М. Шульгіна та ін. – К. : Консорціум із удосконалення менеджмент освіти в Україні; Центр інновацій та розв., 2004. – 504 с.
16. Маркетинговий менеджмент : навч. посіб. / за ред. Л.В. Балабанової. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К. : Знання, 2004. – 354 с.
17. Основи економічної теорії: Підручник / За заг. ред. Ю. В. Ніколенка. 3-тє вид. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 540 с.
18. Павленко О.Ф. Маркетинг : підручник / О.Ф.Павленко, А.В. Войчак. – К. : КНЕУ, 2003. – 246 с.
19. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2211-П.
20. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України від 30.06.1999 р. № 784-XIV.
21. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII.
22. Промисловий маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика / за ред. А.О. Старостиної. – К.: Знання, 2005. – 764 с.
23. Райзберг Б.А. Курс управления экономикой : учеб. пособие. – СПб.: Питер, 2003.
24. Фінанси підприємств : підручник / кер. авт. кол. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін. – 3-тє вид., переробл. та допов. – К. : КНЕУ, 2000.
25. Фінанси підприємства : підручник / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк та ін. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 491 с.
26. Якобчук В. П. Економічна теорія : навч. посібник / В. П. Якобчук. – Житомир: ПП «Рута», 2012. – 316 с.